

Huway yayung

Laqi ku siida, tai ungat tbiyaxun do smkuxul ku bi tuhuy lplupung
ggtgut hmrapas, paah mgrbu ni bitaq gbiyan, mqaras nami mrawa kdjiyax.
Ida bi ka yayung o kika kuxul nami balay saan lmanguy ni miying uqun.

Niqan kingal jiyax, yaasa paru bi ka hidaw ni mdeadas nami musa
yayung, yaasa uqan qrinut ka suxal, asi ka miying nanak uqun ka ska hidaw,
manu saw kiya do madas nami ngahi ni musa ˘ tmqsurux siyaw yayung.

Dhuq nami siyaw yayung do дума na o prajing mangal urat mkuy
ngahi, дума na o dmuuy lihaw ni beytaq prajing meytaq qsurux da. Ngahi o
srkiun nami bisur, tjiyal do psaan nami ska yakung da. Saw mnmanu ka
pnhngian nami hug? kiya o uma, qbowlung, karang ni qsurux balay, kika
pnhngian nami. Tai ka nangal dembeytaq qsurux o uma, uma tarux,
kbowlung yayung ni karang ubal. Ida bi dalih ska hidaw do dalih thngay
yakang ka nangal nami da, kiya ni meuray nami da, kiya ni prajing mtahu
siyaw yayung ni mhapuy nami qsurux. Yaa sun ka uqan uray do wada msa
“sut, sut, sut” ’ka quwaq nami ni aji hmut knshiya uqan, ini bi rngii ana
bilaq, wada asi kgsi smhik mkan kana ha.

Tai babaw paru bgihur do ida mtlawu ka yaung siida na, musa ku
miying qpatur piyak ska qmpahan swiding, ngalun mu snraki pngahi tuwil.
Tnegsaan ku baki mu skPisaw mkuy ka ngahi tuwil, paru bi ka ngahi kiya,
qthur bi ka urat bnkuy na uri. Dhuq ku siyaw yayung do ngalun mu ka
qpatur piyak ni lhgun mu ngahi ka dha btriq niya, duri ni ulan mu btunux ka
sraki ni sqada mu ska langu yayung, saw nii ka pngahi tuwil ksun. Kiya ni
saw mgrbu saman do nhari ku mtutuy musa rmigaw pngnian, ana yaa ini
dhuq maxal ka qngqaya pnsaan mu o mnsuwil ida tjiyal hiya ka kingal wah,
дума na o bitaq dha ni tru ka tjiyal hiya, aji hmut qaras ka rudan mu. Tayal
huway ka yayung nii ni huway Utux baraw kana ka nii msa ku lmnglung.

Saw nii ka huway yayung kndsan mu laqi seuxal, ana nami mqrnut bi
o qlung ta mdrumut miying uqun musa siyaw yayung do ida pkan balay ha,
mhuway bi o! Kndkilan nami yami laqi seuxal o balay bi saw smkrawah,
sun mu haya qmita ni lmnglung ka knxalan lqlaqi sayang do balay bi ini
pndka da, wada kmpriyux kana ka kndsan ni lnglungan da, yaa malu hug?
naqih hug? ima mkla hki?

溪流的恩惠

童年，我喜歡和鄰居一起玩耍，從早到晚玩在一起。

天氣很熱，我們一起去溪流。以前中餐要自己尋找，我們帶著釣具去溪邊。

到了溪邊，有的拿魚線綁魚鉤，有的拿潛水鏡和魚刺。以鈎蚯蚓來釣魚蝦，釣到後放在水壺裡。有石貼仔、台灣石爬子、蝦子、毛蟹等。中午，我們在河邊起火煮魚蝦等，肚子實在太餓了，我們每人的嘴吃得「sut sut sut」非常甜美，一點都不剩地吃光。

颱風過後，溪水暴漲，就去找田蛙要成為鰻魚的餌。鰻魚釣具是外公 skPisaw 教我做的，魚鉤大，魚線粗。用鈎子勾住田蛙雙腿，以石頭綁住，再丟進深潭裡，這就是釣鱸鰻的方法。到了明天早上，我起床去溪流邊巡視，雖然鰻魚釣組不到十個，但有時至少有釣到一條，最多也有兩三條，父母都非常高興。我想這條溪流真的很慷慨，也是神賜予的恩惠。

這是溪流帶給我的童年的恩惠，只要努力去溪流尋找食物，它總是會恩賜我們。回想童年時光，真叫人懷念！今天看後代子孫的世代，真的不一樣了，所有生活面貌都改變了，是好，是不好，誰知道呢？

Ptgaya Phiyug Sapah Truku Sbiyaw

Phiyug sapah ka Truku sbiyaw o ini smhmut musa plealu phiyugan sapah, kiya o asi ka saan bi plealay tkeuruy han, Saw aji daun sunu ni rngsux, ini tduwa phigan sapah o siyaw yayung ni siyaw ayug, malu bi phigan sapah o mhiyang dgiyaq ni mspngpung dgiyaq, deedaan dha gmraka eiyah pais.

Kiya ni nasi hmjiyal ka malu pspahan do musa kmealu pbiyi hiya ni mtaqi hiya yaa bi mk3, mk4 rabi ppsmiyah malu spi, mangal 3 btunux ni prqda. qmita malu spi do phiyug biyi,kiya ka kiya ni nasi naqih ka spi niya do thjil musa isil duri bitaq malu ka spi, babaw na nii tnsapah o mlawa dlutut mdayaw smmalu sapah ni kmeaguh msapuh miyah mseupu smapuh smlaan sapah. Siida msapuh o gmdara rudux ni plaqan na dara ka rqda, qngqaya djiyun smmalu sapah ni rmngaw, “Utux mcinun, hini ka snruwa su phigan sapah, saw mha tpusu ni tgblaiq meudus hini ka laqi su, iya yahi kmrasa ka knsdan dha wah! Brahaw su balay, nasi su yahan kmrasa do aji empskila hini ka lqlaqi da, sus Bari ” msa. 3 btunux rqda o nirih saw pnspuan tama, bubu ni laqi, kntlaxan ranaq tahut paah rqda o pnsblaiq mggealu msa ka kari rudan Truku.

Smmalu sapah ka qngqaya o prajing bi han dmuxan dha kurut ni qcjinuh btunux ka dnamux, qnabil o qbilan dha qcinuh btunux aji uri o pstntun dha powsa sida qhuni, erut na o qhuni ni qrul. Thjil miyah Dgiyaq paru nklaan hidaw, dmuuy djima ka smmalu sapah, dmuxan dha djima ni qbilan dha djima ka qnabil, kiya ka kiya ni qngqaya djiyun smalu sapah o qrul. qhuni o ngalan erut sapah.

Ini ptyusi ka ruwan sapah, niqan rqda peiyaxan srakaw tama ni srakaw bubu ni kneiyax, dngiyah tqian lupung mniyah ni lupung rsrisaw ni lupung wwauwa. Truku sbiyaw ga, mnhdus smmalu sapah o kingal paru qrasan, brah na siida o tnsapah ga, asi ka phuqil kingal babuy, nii o “ prngat ” ksun. Rngat babuy nii ka ngalan pusu sqaras quri utux ni kana seejiq, prjingan mqaras. jiras niqan sapah nniqun da, pnlawa eiyah kana lutut ni dlupung mseupu mqaras, babaw na do byakun ka babuy ni pllayan smiyus qnslan ka utux tmninun, Ibuun rnabaw qhuni tamul saan pqsul lqlaq muhing dnamux quri uyung. hi na do mseupu mkan babuy ni mqaras mimah ni rmgrig.

太魯閣族蓋新屋儀式

祖先蓋房子會先觀察地形是否適合，會不會發生大洪水及土石流等等，河水兩邊及峽谷不適合；山腰台地及小山丘最適合，可防止敵人侵入。

若找到適合的好地方，會隨便蓋一小屋，拿起三個石頭做爐灶，睡三四夜等待好夢，好夢就蓋屋，凶夢就遷出，直到選定就請家族幫忙蓋屋。

祭司進行開工祭儀會殺雞，將雞血灑在三個石頭做成爐灶上及蓋房子用的工具上。

祖先原居在南投縣仁愛鄉德魯固德魯灣地（今靜觀部落），屋頂是用石板或檜木樹皮，牆壁是用石板或疊堆樹枝約寬一公尺，柱子是用筆筒樹皮木頭，後來改用桂竹蓋屋，屋頂及牆壁都用桂竹，筆桐樹及木頭拿來做柱子。

屋內無隔間，有三石灶在父母床之間、父床在右邊、母床在左邊中間 kneiyax，另外還有進門的右邊有 dngiyah 是給過路的客人及給年輕男女朋友過夜，這就是傳統家屋。建築完工會舉行慶典，屋主先要準備釀小米酒殺豬邀請部落人參加，一起吃、喝、及跳舞慶祝歡樂。